

TE FARE TAUHITI NUI
MAISON DE LA CULTURE

- TATA'URA'A PĀPA'IRAA 'ĀRERE - CONCOURS D'ÉCRITURE ÉDITION 2023

CATÉGORIE : 'Ārere ava tau

'A MAU I TE HOE

E rā, 'ua fā i hiti'a i te vaipuna 'o Vaipi'ihoro

E rā, 'ua tape i to'o'ā i te 'ōfā'i tihī 'o Fa'avavau, 'o Ra'iāmanu i Tahara'a

E pehepehe iti, e pehepehe nui

E pehepehe nō tō'u fenua, nō tō'u 'āi'a

E fenua i'oa rau

'Ūporu i te mātāmua ra, a nu'u ia tau

Hiti mai ai 'o Ha'avai, a he'e ia tua

Tū mai ai 'o Ha'apape, a horo ia tau

'O Māhina te i'oa o tō'u fenua

Māhina i te ua toto, i te ua nounou, i te Ua-ta'i-pua

'Ua 'ātutu tō 'oe ro'o nā te moana nui ē

Fenua haumārū, fenua viruviru, fenua mā'ohe'ohe

Fenua fa'ahei-ānuanua-hia e te uru rā'au

'Ua mano te vaipuna i Ha'avai, e fenua nahavaivai

Pū tapu 'o te mau fare 'aira'a'upu, Ana-vaha-rau

I Mou'a-'ura-nui-i-te-ra'i tē ti'a nei au

Tē mata nei au i te 'una'una 'e te he'euri

Nā uta, nā tai, nā ni'a, nā raro, tē tāvevovevo noa nei te reo

'A ho'i i tō 'āi'a ē, 'a mau i te hoe va'a tupuna, 'a mau i te hoe va'a mata'eina'a ē

Nō hea mai ho'i teie reo hāro'aro'a ?

Pēnei a'e nō 'ō mai i te mau 'āivi
 Nānā atu tō'u mata i uta, i uta roa
 Tē 'ūmere 'e te 'āruē nei te nūna'a iā 'oe
 'O 'Orohena-tū-i-te-ra'i-moere, 'Orohena i te mata 'o Ātea
 Āteatea te Ra'i-hāmama-a-Tāne
 Ha'apūora 'e te pare ora nō te fenua
 Tīnana teitei 'e te teniteni nō te mau atua i te pō
 'Ōmore tuiro'o nā te atua Ta'aroa-mā-i-tū-i-te-ra'i
 'Āpaera'a tapu nō nā mo'orā 'ura ē
 Mou'a rua tara ē, 'o Teāhiohio, 'o Tetūta'ata
 Mou'a rua marae ē, 'o Purehau, 'o Puretea
 Nā tara unu hanahana tāheihia e te ata rehu, te ata tea, te ata 'ute
 'Ūtē tō'u 'ā'au nō 'oe 'Orohena
 Pā te mata'i to'eto'e, hiohio te mata'i anuanu,
'A ho'i i tō 'āi'a ē, 'a mau i te hoe va'a tupuna, 'a mau i te hoe va'a mata'eina'a ē
 Nō hea mai teie reo ?
 Pēnei a'e i raro i te tahua māhorahora
 Fāriu atu tō'u aro i Matavai 'e i Farero'i
 Tūtonu tō'u nā mata iā Vaimuna, e vai aneane, e vai mā
 Hipahipara'a nō te vāhine i'ei'e, 'o Hina te pōti'i
 Hina i te tāpau 'uru, Hina i te mamae o te here
 Hina i te 'iri ravarava 'e te mata marū
 Marū mai te hupe tauhani 'o te mau 'āivi
 Hopu i te vai, 'au i te vai, nāue i te vai,
 E vai puna, e vai mana, e vai inu, e vai ora, e vai hū

Puehu te moana i tua, fati te 'are miti i tahatai nui ā manu, 'a paripari noa ai te 'ōtaha iā 'oe e Ha'avai
nui ē

'A ho'i i tō 'āi'a ē, 'a mau i te hoe va'a tupuna, 'a mau i te hoe va'a mata'eina'a ē

Nānā i ni'a, hi'o i raro, 'apetahi i uta

Nō vai ho'i teie reo ? Pēnei a'e i tai

Tīpae tō'u tino i te one 'ere'ere ri'i hu'a i Tefauroa,

Tefauroa i Te-one-ahu-i-Ha'avai

Tāhiri 'e tē pīhaehae noa mai te mata'i i te pa'u miti

Pāhōhō te moana uri pa'o, fatifati te 'are i ni'a i te mato tāre, te mato toretore i Tepane

'O Tepane 'e 'o Tepuatea nā maeha'a 'aito nui, i pūpū i tō rāua ora nō te nūna'a nō Ha'avai

I raro a'e i te miti hāhano, 'ū'uru, haruru pa'a'ina te moana i To'a-a-Hiro 'e i To'a-huri-papa, to'ato'a
tārava i raro a'e i te hihi o te rā

'A ho'i i tō 'āi'a ē, 'a mau i te hoe va'a tupuna, 'a mau i te hoe va'a mata'eina'a ē

Tē pīna'ina'i noa nei te reo

Pēnei a'e i roto i te peho nō Tua'uru

'Ōura 'ītara tē patī nei i roto i te 'ānāvai, 'a ara i te 'ō'opu mata nevaneva tē tāmoemoe nei, 'ōtu'i i te
nato i tāhito ra 'ei ora nō te nūna'a

Horohoro, 'imi, pā'imi

'Oi vaivai a'e te ao

Te reo, tā'u ia e tītau nei

Horohoro, heru, pāheru

'Oi vaivai a'e te rā

Te reo, tā'u ia e tāpapa nei

Tumu rā'au 'ā'ohe'ohe tē ti'a nei i te ātea,

E a'a torotoro,

E tumu pa'ari

E 'āma'a rarahi

E rau'ere nehenehe

Tei hea atu ra ho'i te mā'a ?

Tei hea atu ra ho'i te hotu ?

Ta'o mai te tumu

'O 'oe ho'i te mā'a

Nō 'oe ho'i au e ti'a noa nei, nō 'oe ho'i au i mau mai tō'u a'a i roto i te repo fenua 'ia fārara mai te mata'i e 'ore au e hi'a, e 'ore au e tīrōrīa, 'a ho'i, 'a ho'i mai, 'a ho'i mai ra

Tahe mai nei te roimata

Vaipatu ē, 'ūmete ora, 'a fāri'i i tō'u 'otora'a

Vaipatu ē, 'ūmete fa'aora

Vai tahe i te muriāvai, vai he'e i te moana, vai mā i te ata ua

I tō puna e ho'i hou mai 'oe

Tōpatapata te tōpatapatara'a ua nō te tāmārū i tō'u 'ā'au

Tōri'iri'i te tōri'iri'ira'a ua nō te tāmā i tō'u vaerua

'Ua pō ia mahana, 'ua he'e poniponi te rā i muri iā 'Aimeho nui

Hiti te mau fetū, tū i te ra'i ātea, tūrama i te fenua a Ta'aroa

'Ana'ana te mau fetū i te ra'i ē

E te tumu nui ē 'a nīni'i mai ra i tō 'oe pūai, 'a tāvai mai i te mono'i tupuna

Hō mai te 'ite 'e te pa'ari

Hō mai, hō mai na

'Ia vevo ā 'e 'ia vevo ā tō 'oe reo

E pehepehe iti, e pehepehe nui

Nō te hua'ai, nō te huia, nō te tama, nō te u'i hou, nō te u'i nō a muri

E hei hanahana 'oe herehia e te hui metua

E hei hinuhinu 'oe hi'i-'ati-hia e te hui tupuna

'Ia māhie te huero, 'ia torotoro noa te a'a, 'ia pa'ari noa te tumu, 'ia 'una'una noa te rau'ere, 'ia tahe noa te tāpau ora o te iho tupuna, 'e 'ia hotu te mā'a

Tīfai te taura, firi te nape, 'ia fēti'i te 'aha tupuna

'A mau i tā 'oe hoe va'a tupuna, 'a mau i tā 'oe hoe va'a mata'eina'a

Fāri'i mai i tō'u tāpa'o ha'aha'a, te tura, 'e te aroha

'Ia ora

Hitiura MERVIN

Hitiura MERVIN